

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Ügyszám: IV/1280-2/2016

Tárgy: Alkotmányjogi panasz - Hiánypótlás

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1280-2/2016
Érkezett:	2016 AUG 12. Gremlyu
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Lalátka Lajos ([REDACTED]), mint indítványozó felperes, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27.§ alapján a 2016. június 29. napján előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványhoz az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján a következő

hiánypótlást

kívánom benyújtani az Alkotmánybíróság részére a 2016. július 15. napján átvett, IV/1280-1/2016. ügyszámú hiánypótlási felhívása alapján.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az indítvány 1. szakaszában megsemmisíteni kért bírói döntések Alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat, mivel sérti az Alaptörvény, I. cikk (1) és (3) bekezdését, XIII. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen indítvány elbírálására vonatkozóan az Alaptörvény, 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27.§-a és 29.§-a állapítják meg.

Az indítványozó felperes jogosultságát az Alaptörvény, XXVIII. cikk (7) bekezdése és az Abtv. 27.§-a alapozza meg.

Kérelmem indokolásaként, a hiánypótlási felhívásban foglaltakkal összhangban, az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntések megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése:

a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.P.II.24.806/2014/2. szám alatti eljárásban hozott végzése (az F/6. számú melléklet),

a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság, befejezett perében hozott 57.Pkf.632.069/2015/3. számú végzése (az F/7. számú melléklet), valamint

a Kúria, a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán a Pfv.I.21.047/2015/5. számú végzése (az F/8. számú melléklet).

Érkezett: 2016. május 02. napján.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

"**I. cikk (1)** AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége."

"**I. cikk (3)** Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható."

"**XIII. cikk (1)** Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."

"**XIII. cikk (2)** Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

"**XXVIII. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

Megjegyzés: Az **Alaptörvény IV. cikk (4)** bekezdésében foglalt rendelkezések nem terjeszthetők ki a "döntési szabadság törvénysértő korlátozására" vonatkozó rendelkezésre, emiatt törlésre került. A hiánypótlási felhívásban megfogalmazottak indokolták a 2. fejezet módosítását és kiegészítéseit.

3. Az alkotmányjogi eljárás megindításának okai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege

3.1. Az alkotmányjogi eljárás megindításának okai

Az Alaptörvény megnyitotta a „valóságos alkotmányjogi panasz” csatornáját, amely megteremtette az Alaptörvény-ellenes bírósági határozatok közvetlen alkotmánybírósági felülvizsgálatát. A szükségesség-arányosság vizsgálat első elemeként az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy van-e a jogalkalmazói korlátozásnak alkotmányosan elfogadható indoka, és a legitím jogalkotói cél valóban képes-e szolgálni a jelen perben vizsgált intézkedést. Az indítvány ennek céljából készült.

A peres felek 2004. június 15. napján, mint házaspár, közös akarat és az ingóságok feletti szabad rendelkezésük alapján dologi jogviszonyt kötöttek a közös vagyon megosztásáról, a nevesített tulajdoni jogviszonyuk rendelkezéseiről, melyet közokiratba foglaltak és közjegyző előtt a megjelölt napon aláírták (F/1. számú melléklet). A házaspár immáron az újonnan meghatározott tartalommal elismert, 2004. június 15. napjától hatályosult, autonóm tulajdonjogokkal rendelkeztek, melyeket az alkotmányjog új tartalommal meghatározott jogosultságként, a felek tulajdonaként védelemben részesíti.

Jelen perben a konfliktusos helyzetet alperes 2005. január 29. napján elkövetett, a

BKKB büntetőjogi bíróságának 2010. szeptember 23. napján kelt végzése szerint (F/4. számú melléklet) a Btk. 316. § (1) és (5) bekezdése alapján, lopás bűncselekménye váltotta ki. Alperes 2005. január 29. napján elköltözött az F/1. számú közokiratban is megjelölt, új lakásába és a tulajdonát képező ingóságokon kívül magával vitte az indítványozó felperes tulajdonát képező ingóságokat is, a per tárgyait is, a felperes tudta és engedélye nélkül.

A bontóperi bíróság 2005. április 22. napján meghozta ítéletét, melynek indoklása szerint "(Felek) Egyezően előadták, hogy a házastársi közös vagyon megosztásában peren kívül megállapodtak." (F/2. számú melléklet). Felek az F/1. számú közokiratban foglaltakra hivatkozással több egyezséget is kötöttek, így például a közös vagyon megosztására, a gyerek elhelyezésére és a gyerektartás összegére is. A gyerektartás fizetésére példaként a bíróság visszamenőlegesen állapította meg annak hatályát (F/3. számú melléklet). A 2004. június 15. napjától már hatályos tulajdonjogi jogviszony megerősítése céljából felek kérték a bontóperi bíróságot korábbi egyezségük jóváhagyását.

(Felperes ezeket a dolgokat még 2004. júniusában dobozokba csomagolta és a lakásban lévő álmennyezet felett, nem látható helyre elrejtette a közös lakás eladásának bonyolítása (idegen érdeklődők) miatt, így eltűnésüket nem láthatta.)

Alperes a bontóperi egyezség jóváhagyása előtt nem tájékoztatta a bontóperi bíróságot a lényegesnek minősíthető birtokállapot megváltozásáról, és ezzel alperes jogszabályi kötelezettségének nem tett eleget. A tények elhallgatása miatt az alperesi nyilatkozat megtévesztő volt. Alperes nyilatkozatával nemcsak felperest, hanem bontóperi bíróságot is megtévesztette: "A bíróság a felek egyezségét a Pp. 148. § (2) bekezdése alapján jóváhagyja, mert megfelel a jogszabályoknak.", azaz az egyezség a felek nyilatkozataival összhangban a 2004. júniusi tulajdoni és birtokállapotra hatályos, mivel felek erről nyilatkoztak, illetve az ingóságokról akkor rendelkezhetek. A bontóper idején érvényes birtokállapotról csak alperesnek volt tudomása, tehát erről egyezséget felek nem köthettek és a bontóperi bíróságnak sem hagyhatta azt jóvá, hiszen arról a bíróságnak sem tudott.

A jelen per tárgyaira vonatkozóan a jogszabály kommentje a következőket írja elő: "Perbeli egyezséget a felek egyezségét akkor köthetnek, ha a per tárgyról rendelkezhetnek."

A tulajdonvédelem tárgya alapvetően az, amit a törvényhozó tulajdonnak minősít. A törvényhozó szerint a tulajdonjogi igény nem évül el. A jogalkotó az alapvető jogokra és kötelezettségekre, így a tulajdonvédelemre is törvényeket alkotott. A Ptk. 121. § (2) bekezdése szerint: "Aki bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton jutott a dolog birtokához, elbirtoklás útján nem szerez tulajdonjogot." A törvény miniszteri indoklása szerint: "...az ilyen személyek ugyanis jogvédelemben nem részesülhetnek..."

A jogalkotó és törvényt előterjesztő miniszter szerint alperes az alattomos

birtokszerzés után tehát nem szerezhette tulajdonjogot a per tárgyaira!

Az indítványozó felperes 2010. évben pótmagánvád indítványként kezdeményezte a büntetőjogi eljárást, de annak elkésztése miatt a bíróság az eljárást megszüntette (F/4. számú melléklet). A büntetőjogi előzményekről, a Budapest I. kerületi Rendőrkapitányságon tartott meghallgatásokról és szembesítésekről szóló jegyzőkönyvek kikérése után egy sor, a jelen perben is felmerült kérdés tisztázódott. Közokirati bizonyítékok állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az eljáró bíróságok megállapításai valótlanok, azaz a per tárgyaira nem volt felek között külön megállapodás. Alperes beismerte jogcím nélküli birtoklást. Az eljáró bíróságok és a Kúria a tisztességes eljáráshoz való jogot elvonta indítványozótól, így tárgyalásra nem kerülhetett sor.

A per tárgyai az indítványozó felperes családi örökségeinek egy jelentős része, de mivel házassági vagyoni szerződést felek nem kötöttek 1988. évben, az alperes Magyarországra történő érkezésekor, így ezen dolgok is a közös vagyon részévé váltak.

A házasfelek kapcsolata 2000. évtől folyamatosan romlott, 2004. év tavaszán eldöntötték, hogy házastársi kapcsolatukat felbontják, vagyoni- és életközösségüket megszüntetik. A közös vagyon megosztásáról házasfelek 2004. június 15. napján közokiratban rendelkeztek, majd életközösségüket is vagyoni közösségükkel együtt 2004. júliusában megszüntették.

Az indítványozó felperes 2014. november 25. napján kereseti kérelméhez mellékelte a 2004. június 15. napjától, a közös vagyon megosztásából származó tulajdonjogát igazoló közokiratot. A korábban létrejött tulajdon megerősítő bontóperi egyezsége történő hivatkozással fordult a törvényben meghatározottak szerint bírósághoz. A felperesi keresetlevél tartalmazza a tulajdonát ért sérelem leírását, kérelmét a jogellenes állapot megszüntetésére és a tulajdonát képező ingóságok kiadatására.

Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította a Pp. 130. § d) pontjára történő hivatkozással, melynek döntését a másodfokú bíróság helyben hagyta. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet megalapozatlansága miatt elutasította. Az indítványozó felperes kérelmeiben külön kérte tárgyalás megtartását, melyekre válasz sem érkezett, illetve a döntések indoklásában azokra utalás sem történt.

3.2. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege

ABH 1993, 172. 175.

"Ha az alapjog korlátozás kényszerítő ok nélkül történik, vagy egyébként az nem áll összhangban az elérni kívánt céllal, azaz nem elkerülhetetlen, akkor az alapjog lényeges tartalmát érintő sérelem megállapítható." Az egyetlen korlátozási kritérium a lényeges tartalom, ennek önálló jelentősége gyakorlatilag elvész, mivel az

Alkotmánybíróság az ún. szükségesség-arányosság mércét alkalmazza az alapjog alkotmányosságának meghatározásához.

Az Alaptörvény "I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége." rendelkezés sérült a következők szerint:

Az Alaptörvény a tulajdonjogként, mint alapjogként, a jog által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványt védhet.

A tulajdonvédelemnek egy konkrét időpontra történő vonatkoztatása azért elengedhetetlenül fontos és szükséges, mert minden, a tulajdont érintő jogszabály módosulása kétfajta hatással is jár: az addig hatályos jog szempontjából a tulajdon korlátozásának tekinthető, ugyanakkor a jövőre nézve nem mást valósít meg, mint a tulajdon tartalmanak szabályozását.

A bizonyító közokirat szerint házaspár 2004. június 15. napján közös akarat és az ingóságok feletti szabad rendelkezésük alapján tulajdoni jogviszonyt kötöttek a közös vagyon megosztásáról, melyet közokiratba foglaltak és közjegyző előtt aláírtak.

A házaspár immáron az újonnan meghatározott tartalommal elismert, 2004. június 15. napjától hatályos autonóm tulajdonjoggal rendelkeztek, melyeket az alkotmányjog új tartalommal meghatározott jogosultságként, a felek tulajdonként védelemben részesíti.

Az alkotmányjog mindig csak egy konkrét időpontban tudja megítélni, hogy a fennálló jogosítványok szabályainak módosulása korlátozza-e a tulajdont, és ha igen, akkor az a korlátozás Alaptörvényellenes-e.

Jelen perben az indítványozó felperes tulajdonjogát sérelem érte, először 2005. január 29. napján az alperes részéről és ezért az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdések rendelkezései értelmében az indítványozó kérelemmel fordult a rendesbíróságokhoz, másodszer 2014. december 12. napján, mikor az elsőfokú bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, és az indítványozó védelem alatt lévő alkotmányos jogától megfosztotta.

A törvényalkotó a tulajdonhoz való jog alapján mindig köteles tiszteletben tartani azokat a jogosítványokat, amelyeket korábban ő maga alakított ki alkotmányos értelemben vett tulajdonként. A jelen perben a jogalkalmazók a törvényalkotó céljaival ellentétes jogvédelmet képviseltek, hiszen a konkrét esetre konkrét jogszabály is hatályos, miszerint: "Aki bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton jutott a dolog birtokához, elbirtoklás útján nem szerez tulajdonjogot."

A rendesbíróságok és a Kúria az Alaptörvény jelen rendelkezését megsértették mulasztásukkal, mivel alaptörvényi kötelezettségüknek nem tettek eleget.

Mindezeket alapul véve az Alkotmánybíróság egyértelműen állást foglal amellyel, hogy az alapjogok tiszteletben tartása és védelme nem korlátozódhat az absztrakt

értelemben vett államra, hanem azok minden egyes szerve, mindenki, aki közhatalmat gyakorol, köteles az alapvető jogokra vonatkozó alaptörvényi kötelezettségeknek eleget tenni.

Egy korábbi Alkotmánybírósági határozat szerint az állam ezeken a szerveken keresztül valósítja meg alkotmányos feladatát.

Az intézményi alapjog-felfogás pedig azt veszi alapul, hogy az alapjog-védelmi szempontoknak az egész jogrendszert át kell szőniük. Ez az elmélet az átfogó intézményrendszer megteremtését fogja fel az egyéni alapjog-védelem garanciájának.

Az Alaptörvény elismeri az EMBER alapvető jogait. Az "elismeri" kifejezés utal az alapvető jogok eredetére, és így az állam általi korlátozások lehetőségéről is intézkedik.

Az Alaptörvény "XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."

Az indítványozó felperes jogalapja tisztázott és egyértelmű. A 2004. június 15. napján közjegyző előtt aláírt, a közös vagyon megosztásából származó tulajdoni jogviszony alapján szerzett autonóm felperesi tulajdonjog a közjegyzői hitelesítés dátumától hatályos, melynek tárgyi részei a per tárgyai is. Alperes nevesített tulajdonjoga is 2004. június 15. napjától hatályos, hiszen a közös vagyonból származó ingóságokat azért vihette el 2005. január 29. napján új lakásába, mert jogcíme volt az ingóságaira. A per tárgyaira nem volt jogcíme, mégis elvitte, így rosszhiszeműen birtokjogot szerzett. A Ptk. 121. § (2) bekezdés kapcsán a törvény miniszteri indoklása szerint: "az ilyen személyek ugyanis jogvédelemben nem részesülhetnek."

Az indítványozó felperes alapvető joga az Alaptörvény védelme alatt áll, azt úgymond "kisajátítani" csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon....lehet.

Az alperes a per tárgyait hatalmában tartja, erre a 2004. június 15. napjától hatályos tulajdonjoga alapján nem jogosult. Birtokához alattomos úton jutott, de a jogalkotó döntése értelmében alperes tulajdonjogot nem szerezhetsz. Alperes a megszerzett birtokjoga alapján a törvény megengedi, hogy tulajdonjogi pert indíthat.

Az eljáró bíróságok döntéseikkel bizonytalanságot generáltak a megválaszolatlan kérdések miatt. A jog soha nem hagyhatja bizonytalanságban az embereket, hogy ki a tényleges tulajdonos, ha pedig van ilyen, akkor azt a rendesbíróságoknak kell megválaszolniuk az összes járulékos kérdéssel együtt. Ez az alkotmányossági konfliktus jelenti az Alaptörvény jelen rendelkezésének sérelmét. A kérdések megválaszolása nélkül érdemben lehetetlen vállalkozásnak tűnik az eljáró bíróságok alapjogi viták során hozott döntéseinek értékelése, a döntéseik igazolhatósága, az érintett jog bírói értelmezése, az átláthatóság biztosítása, mint formális követelmény.

Dr. Petrik Ferenc "Tulajdonjogunk ma" tankönyvének VI. fejezete tárgyalja a tulajdon szerzés általános eseteit.

A tulajdon megszerzése nem egyetlen jogi tény - az eljáró bíróságok és a Kúria döntéseiben a jogerős egyezség csak egymozzanatúnak értelmezhető - következménye, hanem többmozzanatú. A tulajdon megszerzéséhez szükséges különböző jelenségek (magatartások, körülmények, aktusok) önmagukban is értékelhető jogi tények, és ezen értékelés a többi jogi tényre, és végső soron a tulajdon megszerzésére is kihat. A különféle jogi tények értékelése nem mindig a tulajdonjog szabályai szerint történik, hanem adott esetben a kötelmi jog vagy éppen a büntetőjog, illetőleg az államigazgatási jog rendelkezései szerint. Átruházással való tulajdonszerzés esetében két jelentős mozzanatra van szükség:

(a) az átruházásra irányuló szerződésre vagy más jogcímre, valamint

(b) a dolog átadására.

A kérdés a jelen per vonatkozásban igen egyszerű: A PER TÁRGYAIRA TÖRTÉNT-E ÁTRUHÁZÁS?

A per tárgyra vonatkozóan a felperes és az alperes között nem jött létre sem kiegészítő megállapodás, sem szerződés, melyet a bontóperi jegyzőkönyvek is igazolnak. A per tárgyainak birtokbaadására sem került sor, melyről viszont már az F/5. számú rendőrségi jegyzőkönyvben rögzített alperesi nyilatkozatok adnak bizonyosságot: *"Természetesen nem kerültek megosztásra, nem volt szükség azok felosztására, mert a sajátomnak tekintettem."* A per tárgyra tulajdonjog változás bizonyítottan nem jött létre, a jogalkotói akaratot sértették meg a bírói döntések.

A jogalkotó célja a tulajdonjog-szerzés teljes mértékű korlátozása az ehhez hasonló helyzetekben megváltozott birtokállapotra. A jogalkalmazó bíróságok a jogalkotó céljait hiúsították meg a jogalkotó tiltó jogszabálya ellenében, tehát Alaptörvény-ellenesen. A tulajdonjog-védelmet szolgáló jogszabályok és a tulajdonjog-szerzést tiltó jogszabályok mindenkire kötelező érvényűek, így a Ptk. 121. § (2) bekezdése szerint: *"Aki bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton jutott a dolog birtokához, elbirtoklás útján nem szerez tulajdonjogot."* A tulajdonszerzést tiltó törvény miniszteri indoklása szerint: *"Az ilyen személyek ugyanis jogvédelemben nem részesülhetnek."*

Az Alaptörvény "XXVIII. cikk (1) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."*

Az Alaptörvény "I. cikk (3) *Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, az elérni kívánt céllal arányosan, az*

alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható."

A fentiekben részletesen kifejtett alkotmányossági kifogás szerint az elsőfokú bíróság Alaptörvény- és jogszabály-ellenes döntésével elvonta indítványozó felperestől tulajdonjogának tárgyait, végzésében azokat ítélt dologként minősítette, majd a korábban a szakirodalomban is többször vitatott jogszabály alapján, a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja szerint az indítványozó felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította, azaz megvonta felperestől a tisztességes eljáráshoz való jogát is.

A bíróságok döntése az **Alaptörvény I. cikk (3)** bekezdés, valamint az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** rendelkezéseit sérti a köbvetkezők szerint:

Az Alkotmánybíróságnak a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó gyakorlatát összegezve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy "A tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mélelgethető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlelgetés eredménye." A bíróság előtti egyenlőség kívánalma magában foglalja, hogy a törvény elé jutás feltételei és a törvény előtt a bizonyítás módja is mindenki számára azonosak legyenek ((44/1991. (VIII.28.) AB Határozat). Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 157. § a) pontjának alapján már az első tárgyalási napon is lehetősége lett volna a pert megszüntetni, amennyiben a keresetlevél alapján az általa vélemezett perakadályok tényleges fennállása megállapításra kerülnek. Bizonyított tehát egyrészt, hogy az alapjog lényeges tartalmának tiszteletben tartása biztosít jogi megoldást a jogalkotó részére, másrészt, az alapjog lényeges tartalmának további korlátozása nem volt szükségszerű, sőt Alaptörvény-ellenes.

Az Alaptörvény jelen rendelkezései sérültek mivel indítványozó felperes alapvető jogának, a tisztességes eljáráshoz való jogának lényeges tartalmát a bíróságok és a Kúria nem tisztelték, annak lényeges tartamát korlátozták.

A Pp. 130. §-ban felsorolt keresetlevél-elutasítási okok lényegesen különböznek egymástól. A korábban kezdeményezett, ezen önálló perjogi intézmény megszüntetésének visszautasítását a törvényhozó indoklása azzal magyarázta, hogy az a perrendtartás egyszerűsítését szolgálja.

A szakirodalom szerint az egyszerűsítésnek a létjogosultsága vitatható, sőt a jelen per is példaként igazolja, hogy a bírói mérlelgetés szabályainak hiánya az alapjog alacsonyabb szintű jogszabály érvényesülésének ad létjogosultságot azzal, hogy az alkotmányosan elismert, jelen esetben abszolút jogot a lényeges tartalmától is meg lehessen fosztani, egyértelműen nem alkotmányos korlátozási cél érdekében. Az Alaptörvény jelen rendelkezése ezt tiltja ugyan, de a jogalkalmazók a polgári jogrendszerben hozzák meg döntéseiket, az alaptörvényi szinten döntéseik joghatásait láthatóan nincs szándékukban elemezni, az ún. szükségesség-arányosság vizsgálat mellett.

A tisztességes eljáráshoz való jog tehát több, mint a tisztességes tárgyaláshoz való jog, annak az egész eljárás során érvényesülnie kell, illetve tágan értelmezendő tekintetben is, ahogy azt az Alaptörvény megfogalmazza, a megfelelő ügyintézéshez való jogot is. A tisztességes eljáráshoz való jog így felöleli az eljárási jogok egészének érvényesülését. Külön kiemelés érdemel, hogy az Alaptörvény külön előírja a hatósági döntések indoklási kötelezettségét, természetesen nem csak formálisan a jogszabályi idézetekkel, mint ahogy a jelen perben az elsőfokú bíróság döntésének indoklásában megjelennek a hivatkozott jogszabályok szó szerinti szövegei, hanem az adott perre adaptálva, annak konkrét ténybeli alapjából származó, konkrét jog iránt meghozott, konkrét ítélet kifejtésével. De erre nyilvánvalóan már nem jutott idő.

Jelen perben az eljáró bíróságok is megemlítették, hogy az elmúlt kilenc évben büntetőjogi eljárás és a felperes házasságkötése előtti külön vagyona tárgyában - a házassági vagyoni szerződés hiánya miatt - polgári peres eljárás is volt peres felek között. Ezen eljárások során sok új információ került a hatóságoktól az indítványozó felpereshez kiadási kérelmen keresztül, melyeket a jelen per tárgyában a rendesbíróságok részére, döntésük és mérlegelésük elősegítése céljából kívánta volna felperes előterjeszteni annak érdekében, hogy egy tisztességes eljárás keretében, a jogalkotók céljának megfelelően, az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban és ésszerű határidőn belül ezen új információk alapján bírálják el a rendesbíróságok a vitás kérdéseket.

Összességében megállapítható a fentiek szerint, hogy a szükségesség-arányosság vizsgálat első elemeként az indítványozó alapjogainak vizsgálata alapján és a legitim jogalkotói célok sorozatos bírósági megsértése bebizonyította azt, hogy a jogalkalmazói, bírósági korlátozások- a tulajdonjog korlátozásaként a tulajdon elvonásának és az indítványozó tisztességes eljáráshoz való abszolút jogának korlátozása - alkotmányosan elfogadható indokkal nem rendelkeznek és ezek hiánya miatt a legitim jogalkotói célok nem képesek szolgálni a jelen perben vizsgált intézkedéseket.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel

4.1. **a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság** 5.P.II.24.806/2014/2. szám alatti eljárásban hozott végzése (az F/6. számú melléklet), valamint **a Fővárosi Törvényszék**, mint másodfokú bíróság, befejezett perében hozott 57.Pkf.632.069/2015/3. számú végzése (az F/7. számú melléklet) Alaptörvény-ellenesek a következő alapjogi sérelmek és alkotmányossági kifogások alapján:

Az indítványozó felperes a kereseti kérelmében közokirattal igazolta a korábban, a közös vagyomból származó tulajdonjogát, amely 2004. június 15. napján közjegyző előtt történt aláírása után vált hatályossá. Házasfelek nyilatkozata szerint 2004. július

végén házassági életközösségük is megszűnt, így vagyonközösségük is.

Az indítványozó keresetében kérte, hogy a bíróság szüntesse meg a 2004. júliustól alkotmányos tulajdonvédelemben részesülő felperesi tulajdonjog sérelmét okozó helyzetet, melyet alperes 2005. január 29. napján elköltözésekor elkövetett jogellenes cselekménye okozott, miszerint a felperes tulajdonát képező dolgokat, a per tárgyait, a felperes tudta és engedélye, és minden jogalap nélkül elvitte. Indítványozó konkrétan nevesítette a jogalap nélkül elvitt tárgyakat és kérte azok kiadatását.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés rendelkezése szerint a létrejött tulajdonjogok védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. Az Alkotmánybíróság egyik korábbi határozatában leszögezte: "Az Alkotmánybíróság(...) az Alkotmány a tulajdonvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseit olyan alapjognak tekinti, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok az egyéb dologi jellegű vagyoni jogok védelmére is alkalmazhatnak" (ABH 1992,104,108.).

Az elsőfokú bíróság végzésének első mondatában az indítványozó felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A bíróság ezen sérelmezett döntése megsértette:

(a) az **Alaptörvény I. cikk (1)** bekezdés rendelkezését sértette meg azzal, hogy a bíróságok elsőrendű kötelezettségének teljesítését megtagadta, jogalkotó célját meggyújtotta azzal, hogy az indítványozó korábban szerzett tulajdonjogát jogvédelemben nem részesítette, sőt azt magáncélra elvonta.

(b) az **Alaptörvény I. cikk (3)** bekezdését is megsértette, mivel a tulajdonjog korlátozásával egyidejűleg a felperes tisztességes eljáráshoz való abszolút jogának lényeges tartalmát nem tartotta tiszteletbe, azt korlátozta.

(c) az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdés rendelkezése a tisztességes eljáráshoz való abszolút jogát jelöli meg alapjokként, tehát nem csak tisztelni, hanem korlátozás nélkül kötelező azt biztosítani.

A jogalkotó a Pp, 130. § mellett létrehozta a Pp. 157. §-t, mely alapjog korlátozás nélkül biztosítja a jogalkalmazó mérlegelési lehetőségeit és a a jogalkotó perakadály megállapítása esetén a per megszüntetésére biztosít lehetőséget.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az eljáró bíróságok az indítványozó felperes megállapítása szerint érzékelték, hogy valami ezzel az eljárással nincs rendben. Az elsőfokú bíróság például a döntés indoklásában szószerint idézte a hivatkozott normaszövegeket, nem pedig a dologi jogviszony konfliktusának megoldásában érvényesülő, hatályosuló és az Alaptörvény 28. cikk rendelkezéseivel összhangban lévő "élő jogot" és annak indoklását kommunikálta. A másodfokú bíróság pedig az indítványozó felperes személyének címzett nyilatkozatnak is minősíthető vélelmet fogalmazott meg, ami egyszerűen valótlan állítás: " ....felperes maga sem vitatta azt, hogy a házastársi közös vagyonba tartozott

ingóságok vonatkozásában az alperessel olyan tartalmú egyezséget kötött, mely alapján az ingóságokat természetben megosztották és azok birtokba adására is sor került azt megelőzően, hogy kérték volna az egyzség bíróság általi jóváhagyását."
Indítványozó felperes nem kapott lehetőséget ezen állítás cáfolatára. Ez valótlan, hamis és megtévesztő állítás.

Az eljáró bíróságok a bontóper előtti események említésekor feltűnően kerültek a lényeges és konkrét kérdések megválaszolását, sem a tulajdonos személyét, sem az időpontot nem nevezték meg a per tárgyaival kapcsolatosan. Egy mai kifejezéssel élve "nyomkövetés" eszközével, azaz az alapjog tartalmi módosulásának időpontokhoz köthető jogosultság megnevezésével a vitás kérdésekre megnyugtató válaszok és az Alaptörvénnyel, a jogszabályokkal összhangban megalapozott bírósági döntések születhettek volna. A tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, az nem korlátozható.

Az Alaptörvény 28. cikk rendelkezése feltételezi a bíróságok részéről:

(a) *"...a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvény összhangjában értelmezik..."*

(b) *"...azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."*

Három konkrét esetben tettenérhető a jogalkotó és a jogalkalmazó eltérő értékkitelete, ami alkotmányossági aggályokat generál és Alaptörvény-ellenes:

(a) A jogalkotó a tulajdonszerzést tiltja, amennyiben: "Aki bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton jutott a dolog birtokához, elbirtoklás útján nem szerez tulajdonjogot." A törvény miniszteri indoklása szerint: "Az ilyen személyek ugyanis jogvédelemben nem részesülhetnek." A jogalkalmazó viszont megengedő, tulajdonjogot ad az alperesnek, aki alattomos, erkölcstelen úton jutott a per tárgyainak birtokához.

(b) A jogalkotó tiltja a bírói egyezség megkötését: *"Perbeli egyezséget a felek akkor köthetnek, ha a per tárgyairól rendelkezhetnek."* Sem az egyezséget jóváhagyó bontóperi bíró, sem felperes a birtokállapot megváltozásáról nem tudott. A bontóperben alperes hamis nyilatkozatot tett. A rendesbíróságok a jogalkotó tiltás ellenére önkényesen kiterjesztették a 2005. április 22. napján jóváhagyott egyezség hatályát a per tárgyaira is, ezzel megsértették az indítványozó 2004. június 15. napjától hatályos tulajdonjogát, tulajdonképpen tulajdonát magáncélra kisajátították.

(c) a **Kúria döntésének indoklása** szerint: "A házasság felbontása iránti eljárásban született egyzség korlátozás nélkül a teljes közös vagyponra kiterjed, továbbá az egyezség rögzíti az ingóságok teljességében menését is, tehát megállapítható, hogy a felperes kereseti követelése olyan ténybeli alapon nyugszik, melynek tárgyában már anyagi jogerővel bíró egyezség született." A törvényalkotó a tulajdonhoz való jog alapján mindig köteles tiszteletben tartani azokat a jogosítványokat, amelyeket

korábban ő maga alakított ki alkotmányos értelemben vett tulajdonként, jelen perben felek tulajdoni jogviszonyának tisztelete, a felek alkotmányos alapjogok létrejöttének tisztelete, melyeket a Kúria fenti megállapítása megsemmisített. A jelen perben a jogalkalmazók a törvényalkotó céljaival ellentétes jogvédelmet képviseltek.

Az alkotmányjog mindig csak egy konkrét időpontban tudja megítélni, hogy a fennálló jogosítványok szabályainak módosulása korlátozza-e a tulajdont, és ha igen, akkor ez a korlátozás alkotmányellenes-e. Jelen perben az alkotmányjogi feltételrendszert sem tartották tiszteletben a bírói döntések, miszerint a tulajdonjogi vita során sem az alapjog tartalmának módosulásának időpontját, sem a jogosult személy megnevezését nem állapították meg.

4.2 A Kúria, a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán a Pfv.I.21.047/2015/5. számú végzésében (az F/8. számú melléklet) a Fővárosi Törvényszék jogerős végzését hatályában fenntartotta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Kötelezte a felperest, hogy az állam javára, külön felhívásra fizessen meg 170.000 (Százhetvenezer) forintot felülvizsgálati eljárási illetéket. A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

A Kúria a bontóperi egyezséget azonos módon a rendesbíróságokkal, a jogalkotó céljai ellenében értelmezte, azaz az egyezés hatályosságát időpont nélküli tulajdonjogokra állapította meg. A per tárgyainak tulajdonását, illetve a tulajdoni jogosultságokat szintén nem kötötte személyhez, sem konkrét időponthoz. Alapjogi tesztet természetesen nem végeztek, mivel akkor a szükségesség-arányossági teszt során azonnal kivilágosodott volna, hogy az alapjogok lényeges tartalma a rendesbírósági döntésekkel megszűnt, így az **Alaptörvény I. cikk (1) és (2)** bekezdés rendelkezését, a tulajdonjog védelmére vonatkozó kötelezettséget a Kúria szintén megtagadta, valamint az alkotmányos alapjog, a tisztességes eljáráshoz való abszolút jog lényeges tartalmának korlátozását tudomásul vette és jóváhagyta..

A Kúria végzésének indoklásában különös eszközhez nyúlt, egyenes tagadta a közös vagyon felosztásából származó tulajdonjogok létrejöttét, miszerint: "A házasság felbontása iránti eljárásban született egyezés korlátozás nélkül a teljes közös vagyonra kiterjed, továbbá az egyezés rögzíti az ingóságok teljességében menését is, tehát megállapítható, hogy a felperes kereseti követelése olyan ténybeli alapon nyugszik, melynek tárgyában már anyagi jogerővel bíró egyezés született."

Az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés "Tulajdonhoz való jog" címet viselő fejezete a következőket tartalmazza:

"(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet

megfosztani, kivéve, ha az közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni."

A Kúria a házasfelek tulajdonjogi jogviszonyáról szóló F/1. számú közokiratot nem tekinti releváns közokiratnak, tulajdonképpen a Kúria szerint nem is létezik, mint jogosultságokat alapító közokirat. A felek között pedig ez a közokirat az egyetlen, amiben felek közös akarata és az ingóságok feletti szabad rendelkezéseik érvényesülhettek. A közokiratot a házasfelek életközösségük megszűnése előtt egy hónappal, 2004. június 15. napján közjegyző előtt írtak alá. A bontóperi bíróságon erre a közokiratra hivatkozással kötötték meg a gyermek tartására a bírói egyezséget, valamint erre közokiratra történt hivatkozással kötötték meg az akkor már tíz hónapos alkotmányos tulajdonjog-védelem alatt álló, a közös vagyonból származó két autonóm tulajdonjogra hatályos bontóperi egyezséget. Felek a bontóperben, mint aktust kérték a korábban közokiratban foglalt egyezségük bírói jóváhagyását. A bontóperi egyezségekről szóló jegyzőkönyvek (F/3. számú melléklet) a Kúria birtokában vannak.

Dr. Petrik Ferenc "Tulajdonjogunk ma" című könyvében a következő megállapítással szolgál: "A magánjog klasszikus meghatározása szerint a tulajdonjog az a dologra vonatkozó legfőbb jog, amelynek alapján a tulajdonos mindenkit, akinek nincs a dologra vonatkozó joga, a dologra való behatástól eltiltani jogosult."

A Kúria döntésének indoklásában tulajdonképpen kisajátította a felperes tulajdonát magáncélra azzal, hogy a felek tulajdonjogainak jogszerű megszerzésének időpontját 2004. június 15. napjáról "áthelyezte" 2005. április 22. napjára. Ezzel a jogalap nélküli döntésével ellentétesek a bontóperi bíró megállapításai, miszerint a "(Felek) Egyöntetűen előadták, hogy a házastársi közös vagyon megosztásában peren kívül megállapodtak", valamint "...házastársi életközösség 2004. július végén megszűnt."

Az Alkotmánybíróság 64/1993.(XII. 22.) AB határozata kimondta, hogy az alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jog fogalmakat. ABH 1993, 373, 381.) A határozat szerint ugyanis amíg a tulajdon teljes elvonásáról továbbra is az akkori Alkotmány 13. § (2) bekezdésében megfogalmazott garanciális szabályok irányadók (ABH 1993, 373.381), addig a tulajdonhoz való jog egyéb korlátozását az egyszerű közérdek is indokolhatja. Ez azt jelenti, hogy az Alkotmánybíróság szerint a tulajdon szociális kötöttségét az Alkotmány szintjén a kisajátítás szabályai között a közérdekre való utalás juttatja kifejezésre.

Ennek megfelelően amíg az egyéb alapjogok korlátozásánál más alapjog avagy más alkotmányos érték védelmének szükségességét kell igazolni a törvényalkotónak, addig a tulajdonhoz való jog korlátozásához az egyszerű közérdek is elegendő, feltéve, ha nem aránytalan. A tulajdonjog magáncélból nem korlátozható.

A Kúria értékítélete és döntése a felperes tulajdonát érintő teljes mértékű

jogkorlátozásról, a 2004. június 15. napján létrejött és a mai napig hatályos felperesi tulajdonjogok alapján az Alaptörvény több rendelkezését is érintően Alaptörvény-ellenesnek minősíthető a következők szerint:

(a) az **Alaptörvény I. cikk (1)** bekezdés rendelkezés kötelezően előírja a tulajdonjog védelmét annak jogszerű megszerzésének időpontjától, hatályától, tehát 2004. június 15. napjától. A Kúria 2005. április 22. napjára korlátozta a bontóperi bíró megállapításai ellenére a felek tulajdonjogának hatályosságának kezdeti időpontját, a per tárgyaira vonatkoztatott tartalmi, a birtokállapotnak megfelelő tulajdonjogi változásokkal együtt, ami minden európai egyezményvel és magyar tulajdonjogot szabályozó normával, így az Alaptörvény rendelkezéseivel is ellentétes. A jogalkotó tiltja az alattomos úton szerzett birtokjog alapján a tulajdonjog szerzését.

(b) az Alaptörvény V. cikk rendelkezés alapján a felperes tulajdonjogának tárgyát ért támadás miatt fordult a törvényekben meghatározottak szerint a rendes bíróságokhoz, ahol a támadás elhárítása, tulajdonjogának védelme helyett annak további korlátozására, illetve tulajdonjogának tárgyainak teljes mértékű elvonására került sor,

(c) az **Alaptörvény I. cikk (3)** bekezdés rendelkezése is sérült a Kúria jóváhagyó döntésével, miszerint a felperes tisztességes eljáráshoz való abszolút jogának lényeges tartalmát nem tartotta tiszteletbe, annak korlátozását jóváhagyta.

(d) az **Alaptörvény XIII. cikk (2)** bekezdés rendelkezése szerint tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből lehet. A felperes tulajdonának alkotmányos jogkorlátozása mind időbeli, mind tartalmi szempontból csak közérdekből megengedett a jogalkotó céljainak megfelelően. Jelen perben a rendes bíróságok és a Kúria az indítványozó felperes tulajdonát magáncélból sajátították ki tulajdonjogának jogalap nélküli időbeli és tartalmi korlátozása mellett,

(e) az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdés rendelkezése is sérült a Kúria jóváhagyó döntésével, miszerint a felperes tisztességes eljáráshoz való abszolút jogának lényeges tartalmát nem tartotta tiszteletbe, annak korlátozását jóváhagyta.

Összeségében két jogalkalmazó döntés kiemelése indokolt:

(1) A Kúrai döntésének 4. oldalán (F/8. számú melléklet) a felek közös vagyon megosztásából jogszerűen szerzett és közokiratban foglalt tulajdonjogának hatályát 2004. június 15. napjától Alaptörvény-ellenesen korlátozza, elvonja. A felek tulajdonhoz való alapjogát ún. egymozzanatú eljárási jogszabályra, a bírói egyezségekre hivatkozással minden jogalap és jogcím nélkül teszi hatályossá 2005. április 22. napjától úgy, hogy a Kúria szerint értelmezett bírói egyezség létrejöttét a jogalkotói akarat tiltja.

(2) Az elsőfokú bíróság döntésével az indítványozó tisztességes eljáráshoz való abszolút jogának lényeges tartalmát korlátozta, hivatkozással ugyancsak egy eljárási jogszabályra, melynek szükségességét döntésében tényszerűen Alaptörvény-

ellenesen nem is indokolt.

5. Kérdések az alkotmányjog és a polgári jog kohéziójáról a jogalkalmazás területén

A jelen per kapcsán felmerülő alkotmányossági kérdések, melyekre adható válaszok további alapjogi, illetve alkotmányossági kérdéseket is felvethetnek:

(a) A hatályos Polgári Perrendtartás keretein belül alapjogot érintő vitás kérdések esetén kötelezővé tehető-e az ún. szükségességi-arányossági vizsgálat elrendelése?

(b) Alkotmányossági szemszögből az alapjogot érintő jogvitában legitimnek nevezhető-e a jogalkotói akaratot mellőző bírói döntés, illetve a körülményeket és a kötelező jogszabályi feltételeket mellőző bírói mérlegelés?

(c) Az Alaptörvény 28. cikk rendelkezései a bíróságok jogalkalmazása részére adnak kötelező érvényű, irányadó útmutatást.

Alkotmányossági szemszögből az alapjogot közvetlenül érintő jogvitában legitimnek nevezhető-e az erkölcsi és morális kérdéseket mellőző bírói döntés, illetve az eljárás során tetten érhető, a per tárgyát közvetlenül érintő erkölcstelen és törvénysértő magatartást, -mulasztást, -aktust mellőző bírói mérlegelés?

6. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A Kúria 2016. március 9. napján kelt végzése ellen felülvizsgálatnak nincs helye. A felperes volt jogi képviselője a Kúria végzését igazoltan **2016. május 02. napján** vette át.

Az indítványozó felperes alapvető jogai sérültek a tisztességes és nyilvános tárgyalások hiánya miatt, alapvető jogainak védelmére nem kapott lehetőséget a jogalkotói célokkal ellentétes és Alaptörvény-ellenes bírói döntések miatt.

7. Indítványozó felperes kijelenti, hogy az ügyben nincs folyamatban sem felülvizsgálati eljárás, sem perújítási kezdeményezés.

8. Indítványozó felperes kijelenti, hogy hozzájárul a panasz és személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához az indítvány 1. számú melléklete szerint.

Budapest, 2016. augusztus 12.

Tisztelettel:

Lalátka Lajos
Indítványozó felperes